

DE NOORD-BRABANDER,

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS- PRIJS
Voor de Stad... f12.
Franco per post... f14.

(Verschijnende driemaal in de week; Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE:
15 cents de regel
behalve 35 cents per...

CATHOLIKEN VAN NEDERLAND!

Nu of nu!

Land- en gelofsgeenooten, ontwaakt!... De omstandigheden en gebeurtenissen roepen u uit uwen slaap; wee! indien gij niet ontwaakt. Gij treurt, gij verontvaardigt u over de grievende belediging, aan eenen bisschop uwer Kerk aangedaan, over het ongehoord despotisme, door eenen protestantschen Gouverneur-Generaal, die van de hem zoo roekeloos toegelapene buitensporige magt misbruik heeft gemaakt, om uwe Kerk te vernielen. Maar is het genoeg te wettigen en bilijken toorn aangedaan te worden? Het uwe oogen op en ziet daar boven u een allesbeschikkende Voorzienigheid, die wier raadsbesluiten het oogenblik uwer vrijheid staat aangetekend, en die, in hare ondoorgrondelijke wijsheid wellicht zulke gebeurtenissen toelaat, om u aan te sporen tot het gebruik uwer krachten, om uwe regten te behouden. Het wordt u van jongs af de Voorzienigheid niet bekend gemaakt, als in alles wat u betreft, zelfs uit het kwaad, een goed einde kunten vlieden, als de menschen, die juist uwen wils geschapen is, en die, wil hij doen, uwe wils doen, met die Voorzienigheid medewerkt. En wie zegt u, dat de onregtvaardige en despotieke uitspraak van Mgr. Grooff, welke toch de toelating van God, bij wien koningen en regeerders nog minder dan stof zijn, geschied is, niet in de inzichten der Voorzienigheid een middel is, om u de oogen te openen, om u uit uwen slaap te wekken, om u de gelegenheid te stellen, datgene te verkrijgen, wat gij sedert lang met uwe vurigste wenschen roept en verlangt? Wie zegt u, dat indien gij ook weder deze gelegenheid vadsig laten voorbijgaan, en zoo spoedig de nood aanbreken, om u uit uwen slaap te wekken?

Maar, zeggen sommigen, waar is het gevaar? Rechten heeft onzen waardigen Kerkvoogd wel, maar de Koning, de Regering hebben nog geen uitspraak gedaan; waarom zoo roekeloos een noodkreet aangeheven? Catholijke Landgenooten! wilt gij wachten tot dat de Regering uitspraak gedaan heeft, o!

sluimert dan gerust in, of liever dat uw slaap dan zoo diep zij, dat de uitspraak u niet in de ooren klinkt, om u met schaamte en vergeefsch berouw uit uwen slaap te wekken. Of meent gij dat uw vriend slaapt? Meent gij dat hij niet zwiegt en vroedt, zich in allerlei kronkelingen wendt, leugens op leugens, magtspreuken op magtspreuken stapelt, om de zaak te doen zijn wat zij niet is en daardoor eene recht en vrijheiddoende uitspraak te verwerpen? Meent gij, dat indien gij stil en onverschillig dat alles aanziet, hij het niet zal voordragen, als waart gij zelve overtuigd van het onrecht des waardigen bisschops en van het welverdiende van zijn lot. Meent gij, dat er op die wijze geene middelen in overvloed voorhanden zijn, om het hart van den geëerbiedigden Koning, hoe rechtschapen en hoe recht lievend het ook zij, te overheesteren; Hoogstes zelfs raadslieden, zoo zij al niet tegen u in het harnas zijn, daarin te jagen en stroe uwe nederlaag te bereikenen. O! indien zulks geschiedt, slaapt dan gerust in; gij hebt hervonden de vrijheid, die gij zegt te verlangen, niet te willen of niet te verdienen!

Catholijke Landgenooten! Gij zijt Nederlanders! Als Nederlanders hebt gij, binnen de palen der ook aan u bezworen en gewaarborgde grondwet, dat wet en van den eerbied, welken gij aan de gestelde magten verschuldigd zijt, evenveel en even groote regten als welke Nederlander ook. Die regten worden niet geëerbiedigd; waar is voor u vrijheid van godsdienst, waar is voor u vrijheid van onderwijs, waar is voor u de gewaarborgde gelijkstelling, als Nederlanders, tot het bekleeden van ambten en bedieningen? Waar is voor u verhaal op de onwaardige, heilsche beledigingen waaraan uwe Kerk, hare bedienaren en gij zelve als catholijken blootstaat, van de z. de eener drukpers, wier haat bijna de grenzen van razernij overschreden heeft? Is de tijd van geduld en hidszaamheid nog niet ten einde? Is de tijd nog niet gekomen, om u te laten gelden, om te doen zien, dat een miljoen verongelichte burgers, door eene ~~...~~ beradene, maar standvastige en eenparige handeling regt kunnen verwerven? Geen geweld, geene onwettigheid! De godsdienst verbiedt het u, de rede, legt er u het dwaze van bloot, de wet, waaraan wij allen gehoorzamen moeten, ~~...~~ Maan eenparigheid in het verdedigen en handhaven onzer regten; vrijmoedige voorstelling onzer

grieten; onophoudelijke aandrang tot derzelver herstel, het aan den dag brengen van misbruiken en onregtvaardigheden, welke in het daiter gepleegd worden, het ijverig aangrijpen van elke gelegenheid, om vergoeding voor gekrenkte regten te vragen; ziedaar wat gebeuren moet om te verkrijgen, wat wij grondwettig, als burgers van den Staat, als getrouwe onderdanen van den beminden en geëerbiedigden Vorst, mogen en moeten vorderen.

Maar vooral eenparigheid en ijver in handelen. Zoolang gij elk uwen weg gaat, zoo lang gij niet een digt aan een gesloten drom uitmaakt, die, als het ware, opstaat met het eenparig doel om te verkrijgen wat u toekomt, zal uw zoo aanzienlijk getal zonder invloed blijven. Ziet onze tegenstrevers; hoe verdeeld zij ook onder zich wezen mogen, zoodra het geldt het bestrijden en het onderdrukken uwer Kerk, zoodra het geldt het houden hunner catholijke landgenooten tot den staat van *niet-volk*, o dan zijn zij vereenigd, dan hebben zij één doel, en verdeelen zij hunne werkkringen op de behendigste wijs. Deze omsingelen den troon; genen omgeven deszelfs raadslieden; anderen werken op de massa's, anderen wederom steken zich in schapenvellen en mengen zich onder u, om in u den geest van afhankelijkheid en laffe vrees te onderhouden.

Op dan, Catholijken! nu getoond wie gij zijt; getoond dat het u ernst is, uw erfdeel te herwinnen. De gelegenheid is u daartoe opengesteld. Door ons blad werd u het eerst het denkbeeld eener krachtige, veel beteekenende, doch steeds wettige en geoorloofde demonstratie geopperd.

Spoedig vereende zich daarmede de (genoegzaam) eenparigheid der overige organen en verdedigers der catholijke belangen; de verdienstelijke *Catholijke Nederlandsche Stemmen*, de *Godsdienstvriend*, het *Journal du Limbourg*, de *Katholiek*. Een viertal aanzienlijke catholijken stelden zich aan het hoofd der demonstratie, en zullen, wanneer gij het u waardig maakt niet voor de openbaarheid wijken; ~~...~~ zich eenen eertitel in stellen. Op dan, Catholijken, nogmaals op! Vereent u, en de demonstratie aan uwe bestrijders doe, zien dat gij een diep besef hebt van het jegens eenen bedienaar uwer Kerk gepleegd onrecht en dat gij bij magte zijt, om aan dat gevoel lucht te geven. Wie weet zal daardoor geen groot onrecht voorgelaten worden; wie weet zal de

vrees zich niet van het vijandelijke leger meester maken, en zult gij alzoo niet alleen in deze zaak, maar in alle anderen, wyl gij u hebt laten kennen, de zegepraal der vrijheid behalen? Of of, nogmaals zoo gij u niet sterfgenoeg gevoelt om uwe vrees, en welke vrees mijn god! af te leggen, slumert dan; slaapt gerust, want het oogenblik zal wellicht niet spoedig weder aanbreken, om te ontwaken; en in uwen slaap zal de vijand zijn rijk meer en meer op de puinhoopen uwer grondwettige regten en vrijheid uitbreiden. En bij wien zult gij u daarover beklagen? Gij zelve hebt ze roekeloos aan zijnen onverzadigbaren heerszucht prijs gegeven, en uwe naneven zullen voor uwe roekeloosheid boeten en op u de schuld er van werpen!

In de ons medegedeelde particuliere correspondentien over het vertrek van Mgr. GROOFF, uit Java, werd gesproken van een adres der catholijke gemeente van Batavia aan ZHoogw. en van eenen brief, nog door ZHoogw. aan boord van *Java's Welvaren* aan zijne gemeente geschreven. De *Catholijke Nederlandsche Stemmen* deelen den inhoud dier stukken mede; wij ontleenen ze aan dezelve, om ook onze lezers met den inhoud bekend te maken.

Aan den Hoogwaardigen en Doorluchtigen Heere J. GROOFF, Bisschop van Canea in partibus infidelium, Huisprelaat van Zijne Heiligheid den Paus, en Assistent Bisschop des Heiligen Stoels, Vicarius Apostolicus van Batavia voor de Nederlandsche bezittingen in Oost-Indië.

Wij ondergeteekenden, leden der Roomsche-Catholijke gemeente te Batavia, diep doordrongen van hoogachting en eerbied, bieden U Hoogwaardigheid aan: een schutzel, een vierkante tafel, een ronde tafel, een schenkblad met twaalf koppen en schoteljes, vervaardigd in Japan, het land waarin het Christendom, het eerst verkondigd door den heiligen Apostel der Indië, welker zoo luisterrijk bloeide.

Wat wij en allen, die het met God en hunne eeuwige belangen opregt meenen, hetzij hier of elders wonende, en door omstandigheden verhinderd, hierin onmiddellijk deel te nemen, gevoelen bij het vertrek van onzen Hoogwaarden Oppetherder en onze waardige Priesters.

Wat wij verder gevoelen, nu wij achter blijven, beroofd van de genademiddelen, die wij ter zaligheid zoo zeer noodig achten, zal U Hoogwaarde beter begrijpen, dan wij het kunnen uitdrukken.

Wij hopen en vertrouwen op God, dat wij spoedig in het genot dier genademiddelen gesteld mogen worden. — Hiertoe vertrouwen wij ook op de gebeden van U Hoogwaarde en waardige medehelpers in den wijngaard des Heeren.

God geleide en behoede U Hoogwaarde en waardige Priesters en bringe U Hoogwaarde en hen veilig in het vaderland.

God beware U Hoogwaarde, uw Eerwaardige medgezellen en ons allen; wij verzoeken U Hoogwaarde in diens naam nog eenmaal om den heiligen zegen en blijven met de opregtste achting, eerbied, liefde en dankbaarheid,

Hoogwaardige Heer!

U Hoogwaardige onderdanige dienaren.

Batavia, 31 Januarij 1846.

Volgen de onderteekeningen van ruim een 40tal der R. K. Gemeente.

Straat Sunda aan boord van het Nederlandsch schip *Java's Welvaren* den 4 Februarij 1846.

Waardige en onvergetelijke Vriend!

Wij kunnen en mogen Java niet verlaten, zonder in het gezigt der kust bij de terugreis van L. M. stoomschip *de Meropi*, dat ons door de goetgunstige beschikking van Zijne Excellentie, den Minister van Staat, Gouverneur-Generaal, tot buiten de straat *Sunda*, vergezelt, gebruik te maken, om UEd., die ons zoovele christelijke hulpvaardigheid sedert den dag van ons vertrek uit *Europa* dd. 6 December 1844, tot heden bewezen hebt, alsmede de WelEdelGestrenge Heeren OLVJE en SCHULTZE, benevens de Heeren leden van het R. K. Kerk- en Ambestuur, inzonderheid de Heeren: VAN HENST, S^r en J^r, TEBE, MELCHERS, VAN DEUN, DEUSS en DE LASSALLE, die met verscheidene der geloovigen onzer dierbare kudde, ons eien gelijk voorheen de geloovigen van *Ephesus* PAULUS, tot aan het schip *Java's Welvaren* met zichtbare aandoening en hartelijke deelneming vergezeld hebben, door dezen nog een hartelijk vaarwel toe te roepen.

Nieuw wij mogen, wij kunnen *Indië* niet verlaten, zonder nog eens schriftelijk onzen vurigen dank te betuigen voor alle hartelijke blijken van liefde, welke wij gedurende ons kortstondig verblijf in deze gewesten niet alleen van de meesten onzer dierbare Katholijken, maar ook tot op den dag van heden van verschillende welkenkende onKatholijken zoo ruimschoots genoten hebben en tevens grondhartig te betuigen, dat de verwijdering van hen, hoe aangenaam deze ons anders ook door de Hooge Regering gemaakt wordt, ons tot in het binnenste onzer ziel grieft.

Wij kunnen en mogen *Java* niet verlaten zonder ook nog eens onzen Apostolischen zegen aan te bieden aan hen, die ons in de dagen van angst en verdrukking, door hunne gebeden zoo liefderijk hebben bijgestaan, en door welmeenende deelneming zoo menigwerf hebben getroost.

Wij kunnen en mogen *Java* niet verlaten zonder de lieve kinderen, die wij daar helaas! zonder verdere geestelijke leiding en beschaving, tegen onzen dank moeten achterlaten, nog eens in den geest vaderlijk aan ons hart te drukken, en uit de volheid onzer ziel nog eens te zegenen.

Wij kunnen de Katholijke zielen van Nederlandsch *Indië*, die aan onze Apostolische zorg waren toevertrouwd, en waarvoor wij alle onze genadegene, ja zelfs ons leven des noods veil hadden, niet vaarwel zeggen, zonder hun nog eens bij het verlaten van *Java's* kusten onzen bisschoppelijken zegen mede te deelen, en de dierbaarste gunsten des hemels over hen af te smeecken.

Ja, wij kunnen het land onzer bestemming, den ons toevertrouwd wijngaard des Heeren, waarin wij, aan hoe vele moeijeligheden naar ziel en licham ook blootgesteld, volguarne voor de eer van God en voor de zaligheid der zielen ons leven hadden willen eindigen, en waar wij geen ander doel beoogden, dan om bij de herstelling van den vervallenden godsdienst met Gods genade, zielen voor God en harten voor den Koning te winnen, niet verlaten, zonder langs dezen weg met een bloedend hart nog eens onze vaderlijke stem te doen hooren.

Ach! dierbare Katholijken, die wel verve van aan de genade Gods te wederstaan, aan ons onwaardige wel gehoor hebt willen geven, en U dientengevolge met de genademiddelen der R. Kerk versterkt, U thans op den weg der deugd en godsvrucht bevindt, in den naam van JESUS, blijft eendragtig medelidender, volstandig in het geloof, zonder U door die ongelukken godsdienst-overschilligheid te laten vervoeren; onwrikbaar in de hoop, want God verlaat de zijnen niet, en ontwegelijk in de liefde Gods.

Lieve Katholijken, wier harten wij helaas, niet hebben kunnen winnen, en die wij tot vermeerdering onzer smart hebben moeten achterlaten zonder iets goeds voor uwe ziel en zaligheid te hebben kunnen stichten, God, hoop ik, zal U zijne barmhartigheid niet onttrekken, maar U nog eenmaal de genade schenken, en U doen beseffen, dat het U niets zal baten in het rijke Oost-Indië alle mogelijke schatten te vergaderen en alle aardsche genoegens te genieten, indien uwe arme zielen verloren gaan.

Brave ouders! ik bid het U, zorgt bij het genies van wettige zielzorgers voor uwe lieve kinderen, voor wier edele zielen Gij voor Gods registerstoel eenmaal de strengste rekenschap zult moeten afleggen.

Lieve kinderen verbiedt uwe dierbare ouders: blijft op den weg der deugd en godsvrucht: laat U niet verleiden tot het kwaad, maar volhardt in het goede, en de God van vrede en zegening zal steeds met U zijn en uwe ziele zal redden.

Kortom, dierbare Katholijken! ja allen, van welken godsdienst, rang of stand gij ook mogt wezen, de goede God, die geen' dronk water in zijnen naam gegeven, onbeloond laat, vergelde U ruimschoots de minste daad van hartelijkheid en liefde ons bewezen. Wij worden tot onze bittere smart genoodzaakt, U lichamelijk te verlaten, maar weest verzekerd, wij blijven in de ziel ten naauwste met U vereenigd.

Gij weet het, wij hebben niet de wol, maar enkel en alleen de schapen van Jezus gezocht; om deze te bewaren, en hen, die helaas! waren afgeweken, met Gods genade terug te brengen. — Wij hebben niet uwe giften, maar slechts uwe zielen gezocht: evenwel kunnen wij niet ongevoelig blijven voor de gunsten, zoo liefderijk aan ons bewezen, en zal ook het gescheuk, uit achting en liefde voor uwen verwijderden Bisschop, bezorgd aan boord van dien bodem, welke hem, benevens zijn waardige medearbeiders thans uit uw midden wegvoert, steeds een dierbaar en aangenaam aandenken opleveren: maar wist gij de waat uwer toegenegenheid ten onzen opzigt volkomen te vergeten, werpt U dan met geduld en liefde aan de wijze beschikking en voorzichtigheid van God, wiens wegen onnaspeurlijk en wiens raadsbesluiten ondoorgroendelijk zijn. Spreekt weinig met de menschen, maar veel met God, en houdt niet op ons dagelijks in uwe gebeden indachtig te zijn: weest verzekerd, wij zullen U ook niet vergeten, maar U wederkeerig in onze verzuchtingen gedenken, en indien onze gebeden verhoord worden, dan zullen wij weder spoedig bij U zijn, dan zal het Hoofd des Bestuurs, den vertegenwoordiger van onzen geëerbiedigden Koning in Nederlandsch *Indië* door Gods hand geleid worden, en dan zal godsdienst en welvaart onder U meer en meer toenemen, nog eens dan: hartelijk dank! hartelijk vaarwel! De Hemel beware en bescherm U allen. Wij hebben niets, wat wij U durven aanbieden, maar wat wij hebben, dat geven wij U; en dit is een hart vol liefde, dat steeds voor U allen zal blijven kloppen, en waar mede wij met Gods genade niet zullen ophouden te zijn.

Dierbare en onvergetelijke zielen in Christo!

Uwe hartelijke welmeenende Herders:

(Waarlijk) J. GROOFF,

Bisschop van Canea i. p. i. Apostolisch Vicaris van Nederlandsch *Indië* en Pastoor te Batavia.

In *Exist.* J. VAN DEN BRANK, R. K. Priester Apost. Zegen.

A. DE VRIES, (1) Pastoor.

(1) Wegens haastigen terugkeer van het stoomschip *de Herop* heeft, (naar men ons berigt) de Eerw. Heer KRISTINE, den 4ten niet kunnen teekenen.

CHINA.

Uit Canton heeft men tijdingen tot den 21 februarij. De Engelschen hebben Chusan nog niet ontruimd. Men verzekert dat Macau vrije haven zal verklaard worden en vele vreemdelingen er af zich zullen gaan vestigen.

DUITSCHLAND.

OOSTENRIJK. Het oostenrijksch gouvernement heeft eindelijk de heerediensten in Gallicie afgeschaft. Een keizerlijk besluit van den 13 april, waarbij de boeren onafgevoerd werden van de dienstbaarheden, waaraan zij en de heeren onderworpen waren, is op den 15 de dag voor de keizers naamdag, te Lemberg afgekondigd en met de grootste vreugd vernomen. Voortaan zullen gene diensten, bekend onder den naam van verwijderde karrevrachten, niet meer van de boeren gevorderd kunnen worden; zij zullen ook niet meer gehouden zijn om de heeren, bij den hooibouw of graanoogst behulpzaam te zijn. De boeren hebben in te brengen tegen hunne meesters, zullen onmiddellijk hunne grieven kunnen blootleggen, moede overheden van het afdistrict of voor de door den keizer aange- stelde bezitters, zonder eerst voor de heerlijke rechtsmacht kunne klacht te moeten inleveren.

Deze hervorming is, zoo als men ziet, volkomen. Indien zij vroeger ware tot stand gebracht, zoo als de landdag van Lemberg het voorgesteld heeft, is het waarschijnlijk, dat men thans de buitensporigheden, die Gallicie geëist hebben niet zou betreuren.

Er is nog geen sprake in dit keizerlijk besluit van schadeloosstellingen, te verleen aan de grondeigenaren van Gallicie. Deze schadeloosstelling zou echter in de bedoelingen van het oostenrijksch cabinet opgevoerd worden met een uit Weenen geloof mag hechten. Men weet het bedrag der schadeloosstelling op 60 of 80 millioen florijnen.

MÜNCHEN. 25 april. De Tweede Kamer die zich thans bezig houdt met de regeling der laatste be- groning, heeft zich eenparig verklaard voor de afwijking der loterij.

— De aartsbischop van München is der Eerste Kamer van het Reichstag heeft op het bureau der Kamer een persoonlijk verslag ingelezen over neder- land tegen een der voorstellen van den prins de Witt die wilde dat de bekeering van protestanten tot het catholijk geloof niet veroorloofd zou worden, dan bij het bereiken der meerderjarigheid. De prelaat verklaart dat de Kerk niet aanneemt noch kan aannemen dat een zeker getal jaren moet geleefd hebben vóór dat men bereid is zegeningen te verkrijgen. Nimmer, zegt hij, zal de Kerk en ha. Weerenmeis dat een dergelyk een tijd ver- loop zal aangewezen worden, voor het welk hij geen gebruik zou mogen maken van zijne gods- dienstige vrijheid en dat naar de Kerk, zou de schatting van weldaden voor hem open te stellen. De aartsbischop vraagt de verwerping van dit voorstel, voorziet als ongrondwettig en ten anderen als, naar de bevoegdheid der Kamer. Niemand heeft de conclusie van den aartsbischop bevestigd.

POSEN. 23 april. De Marecki, een onzer dan- zienlijkste geneesheren, is gisteren in hechtenis genomen. Men beweert onder het publiek dat deze inhechtenisneming heeft plaats gehad, ten gevolge der ontdekking door de politie van nieuwe staat- kundige bewegingen. Men geloof algemeen dat de onderdrukking van den laatsten opstand niet voor altijd een einde heeft gemaakt aan de pogin- gen der zandgezwoeren; het is echter klaarblij- kelijk dat, in de gegeven omstandigheden, niet alleen pogingen kunnen denken. Het is van des aartsbischop, zij zullen wachten, en het mogendheid, te controleren, tot dat de drie groote mogendheden, Rusland en Pruisen, die zij te handhaven hebben, elders bezig gehouden worden.

BERLIJN. De Pruisische pruisische dagbladen, behelzen het ministerieel besluit, waarbij de door het gouvernement uitgegeven spijde opge- feeten bijeenkomsten met voorzeten werden door de heer Eichhorn, minister der oerdiensden.

— Den 20 dezer, tegen negen ure des avonds hebben twee meisjes, die in eenen tapytfabriek

werkten, zich naast elkander op het spoor van den ijzeren weg van Berlijn naar Postdam neder- gelegd, op het oogenblik dat een trein voorbij zou komen. Zij zijn onder de wielen der rijtuigen ver- morseld.

Reeds in februarij H. heeft eene jeugdige dienst- bode van Stettin op dezelfde wijze een einde aan haar leven gemaakt. Over het algemeen nemen in Pruisen de zelfmoorden op eene schrikbarende wijze onder de vrouwen toe. Sedert den 1 januarij hebben elf vrouwen zichzelf van het leven beroofd, dat is bijna drie per maand. De meesten harer hebben zich verdrinken of door kolendamp haar leven geëindigd; twee hebben zichzelf met opium ver- giftigd.

— Men schrijft uit Breslau van den 21 april: De edellieden, die de wijk genomen hadden naar het Carpatisch gebergte, vertoemen zich op nieuw, omdat zij zien dat de boeren hunne wapens tegen het gouvernement gekerd hebben. Dembrowski, ex-secretaris van het revolutionair gouvernement van Krakau, staat aan het hoofd der beweging; hij is zelfs op goeden Vrijdag naar Krakau gegaan. De overblijfselen der partij vereenigen zich. Szela heeft hem het opperbevel aangeboden, maar hij heeft het geweigerd, omdat Szela meer vertrouwen aan de boeren inboezemt; men kiest edellieden tot officieren.

BADEN. Mgr. de aartsbischop van Friburg, (Baden) heeft aan de pastoors van zijn bisdom eenen rond- gaanden brief gerigt, met last om denzelfden van den kansel voor te lezen, waarin de rongeansche afgeschiedenen verwittigd worden, dat indien zij niet binnen vier weken voor hunne respectieve herders verschijnen, om hunne bereidwilligheid tot het terugkeeren in den schoot der Kerk te verklaren, en boete voor hunnen afval te vragen, van al de kansels des bisdoms de banvloek tegen hen uitge- vaardigd zal worden. De protestantsche en ratio- nalistische bladen van het land gispen met bitterheid deze herderlijke waarschuwing.

— De erfprinses van Hohenzollern Sigmaringen, geboren prinses van Baden, heeft in de Goede Week, in de hofkapel, het protestantismus afge- zwoeren en op Witten Donderdag, tot groote stich- ting der gelovigen, in de parochiekerk de paasch- communie ontvangen. De duitse bladen pogen hunnen toorn te onderdrukken, door te beweren dat de prinses dit offer gebragt heeft aan de verlangens der familie, waarmede het katholijk haar verboden heeft, maar een ieder, die de rechtschapenheid en opregtheid harer inborst kent, is verzekerd, dat hare bekeering het werk is harer innigste over- tuiging. Men weet overigens dat de catholijke Kerk, wel ver van ze te bevorderen, eenen afkeer heeft van bekeeringsen, uit omstandigheden of toegelij- heid voortvleitende.

— De *Jewish chronicle*, de tijding bevestigende der benoeming van den rector des protestantschen gymnasium te Malta, den heer Samuel Gobat, eer- tids zendeling van 't bijbelgenootschap in Abyssinië, tot het anglo-pruisisch bisdom van Jerusalem, voegt hierbij dat de nieuw gekozene een Zwitser van afkomst en uit christen ouders geboren is. Dit soude eene merkbare afwijking zijn van het consuetief beginsel, dat bij de oprigting van dit bisdom voorzat en hetwelk wil, dat de bis- schoppen van Jerusalem altijd tot het christendom bekeerde joden zullen wezen.

ENGLAND.

— *Godsdienstige beweging in Engeland.* Ziehier nog eenige namen, welke wij voegen kunnen bij de reeds bekend gemaakte opgaven dergenen, die het catholijk geloof omhelsd hebben.

Den 16 maart, Robert Monteith, Esq, van het college der Drievaldigheid (Cambridge).

Den 25 maart, mevrouw Monteith, echtgenoot van bovenstaande.

Op Palmzondag: de rev. William Wells, onder- pastoor der parochiale kerk van de H. Martinus te Liverpool.

Des dingsdags in de goede week, de rev. Howell William Lloyd, van het collegie van Bahiol (Oxford), onderpastoor van Kégidog, in het land van Galles.

Op Paaschavond, de rev. Edouard H. Tompson, onderpastoor, eerst te Londen, later te Ramsgate, mevrouw Tompson, echtgenoot van laatstge- noemde is met haren man in den schoot der Kerk ontvangen.

De rev. S. M. Jephson, onder-pastoor te Willey, in Norfolk.

De persoon die ons deze namen mededeelt, voegt er

bij dat de armen van Ramsgate zeer bedroefd waren over de bekeering van den heer Tompson, die voor hen een vriend en een vader was. De bekeering van den heer Wells heeft te Liverpool eenen diepen indruk verwekt.

De pastoor der gemeente heeft op den dag zelfen der afwijring van zijnen vriend, eene leerreda gehouden, om zijne gemeentelieden over deze ge- beurtenis gerust te stellen.

Wij zullen hier nog bijvoegen dat onder de in 1845 bekeerden nog vergeten is te melden den rev. Robert Wakker, Esq van het collegie van Lincoln (Oxford). Met dagblad van Bath zegt dat een der bedienaren van dat bisdom zijn ontslag heeft ge- nomen met het doel, om het catholijk geloof te omhelzen. Vier bekeerden, wier namen ons nog niet bekend zijn, hebben in de afgelopen week in de kapel van Kensington hunne afzwering gedaan.

IERLAND.

De ellende in Ierland is schrikwekkend. Een reiziger verhaalt, dat toen hij te New Inns, een dorp van 500 zielen, kwam, hij bijna de geheele bevolking bij den rev. Flynn vond. Die onge- lukkigigen kwamen bij hunnen herder raad zoeken, bij gebrek aan hulp. Sedert lang zijn zij zoo ver- gekomen, dat zij zich met eenen enkelen schotel aardappelen per dag moeten behelpen en nog zijn die aardappelen slecht. De reiziger is bij den maaltijd van een huisgezin tegenwoordig geweest; men nam een pot met aardappelen van het vuur. Nimmer werd aan een mensch een meer walgelijk voedsel voorgezet; bijna al de aardappelen waren verrot.

SPANJE.

MADRID, 24 april. Het schijnt zeker, dat de voormalige regent Espartero eene poging heeft aan- gewend om zijne terugkomst in Spanje, door eene omwenteling voor te bereiden. Eene groote hoe- pelheid wapens, 20,000 geweren zegt men, en vele onlogschoesten zijn uit Engeland naar de kust van Galice afgezonden. De voornaamste offi- cieren, vrienden van Espartero, zijn bereid deel te nemen aan de beweging. Deze is de reden der in- staat van blokkade stelling, van de kusten der provincie.

— Men verzekert dat in het collegie San Carlos een oproer uitgebroken is.

— Naar het zeggen van een avondblad zou een buitengewoon koerier, uit Logrono gekomen, de tijding hebben aangebragt, dat men in die stad eene zamenzwering ontdekt had.

— Eene uit Burgos ontvangen depeche meldt aan de regering, dat die provincie, bij wijze van maatregel van voorzorg, in staat van beleg is verklaard.

FRANKRIJK.

PARIS, 30 april. Ter gelegenheid van den naamdag des Konings, welke morgens invalt, hebben twintig tot den dwangarbeid veroordeelden ver- mindering of verandering van straf bekomen, als: zes te Brest, vijf te Rochefort en negen te Toulon.

— De vereenigde Kamer van het koninklijk Ge- regtschhof van Parijs, hebben gisteren ten een ure hare deliberatiën hervat over de zaak van den advocaat Charles Ledru, schrijver van den brief ten voordeele van Contrafatto. De heer Ledru is toe- gelaten geworden tot het geven van verklaringen. Eerst ten half zes ure is de uitkomst der deliberatie bekend geworden. Het Hof, regt doende op de cor- clusien à minima van den procureur-generaal, en de beslissing van den raad der orde wijzigende, heeft tegen den heer Ledru de algeheele radiatio van den rooster der halie uitgesproken, daardoor de discipline regtspleging in al hare gestreng- heid toepassende. (Art. 18 van 't koninkl. Besluit van 20 november 1822)

NEDERLAND.

* BERTOGENBOSCH, 4 mei.

El. vrijdag ochtend werd in de St. Catharina- Kerk alhier, door het zingen eener plegtige mis, des morgens ten zes ure, een aanvang gemaakt met de viering der maand Mei, als maand van Maria. Gisteren, de eerste zondag der maand, werd, ten tien ure in opgemaakte Kerk de plegtige hoogmis gezongen, waarbij door het Choorgezelschap derzelve, door een wel geöfend orkest bijgestaan, op eene allezins loffelijke wijze de schoone mis van Kalliwoda werd uitgevoerd. Voor zoo ver ons be- kend is, was het de eerste maal, dat dit voortref- felijk werk van den vermaarden meester in ons Va- terland werd uitgevoerd.

— *De Katholiek* verklaart in zijn nummer

van april dezes jaars, zich tot het « Beroep » door ons blad op Nederlands Katholijken gedaan, aan te sluiten) neemt de gedachte, welke dat « beroep » heeft ingegeven « edel, doeltreffend, den godsdienst » en vrijheidszin van Nederlands Katholijken waardig » en verklaart zich bereid, de bijdragen tot dit doel te ontvangen. Tevens verklaart de redactie van dat hoogstverdienstelijk Maandschrift te weten « dat » de heeren, die de commissie uitmaken, mannen » van eer en aanzien zijn. » Met genoegen hebben wij tevens gezien dat gemelde redactie voor f. 25 — heeft bijgedragen, terwijl zij nog van « een katho- liek priester » ontvangen heeft f. 3 —. VIS UNITA FORTIOR!

In hetzelfde nummer van « de Katholik » komt een uitgebreid stuk voor over de uitzetting van den Apostolischen Vicaris van Nederlandsch Indie. Behalve eenige bondige, zeer gegronde redeneringen, behelst dit stuk een volledig historisch overzicht dezer zaak. In ons volgend nummer zullen wij onze lezers eenige uittreksels van hetzelfde mededeelen. Voor degenen, die hetzelfde in zijn geheel verlangen te lezen, en niet tot de geabonneerden van « de Katholik » behooren, zal daartoe de gelegenheid geopend worden, door de uitgevers van dit Maandschrift de afzonderlijke uitgave daarvan aangekondigd hebben.

Gisteren morgen is de beroemde Engelsche ingenieur Herby, met een paar concessionarissen van den spoorweg van Arnhem op 's Bosch, naar Grave, Nijmegen en Arnhem vertrokken, ten einde aldaar plaatselijke opnemingen te bewerkstelligen, en waren dezelve dien eigen avond alhier terug; er heeft wijders eene vereeniging met de ondernemers van den Zeeuwsch-Duitschen spoorweg plaats gehad, en kan men als zeker opgeven, dat het project tot onderlinge verbinding der beide wegen op eenen gunstigen voet staat. Men verzekert, dat ten behoeve van den Zeeuwschen weg de landmeters reeds zijn aangenomen, die onmiddellijk met de opmetingen zullen beginnen, en de commissie uit den raad dezer stad tot de spoorwegen, zich met een nader plan tot station alhier bezig houdt. (A. H. B.)

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 1 Mei.

Heden is rapport uitgebragt op onderscheidene ingekomen petitiën. Vervolgens is beslist, dat de nader ingekomen wijzigingen, gebragt in het wetsontwerp betrekkelijk de haringvisscherij, niet op nieuw naar de afdeelingen zullen worden verzonden en is de discussie over dat ontwerp bepaald na afloop van die over het wetboek van strafregt, welke bereids vroeger op maandag bepaald was. Het ontwerp noemens de visscherij luidt nu als volgt:

Met tijdelijke wijziging van alinea 1, van art. 26 der wet van den 12 maart 1818 (Staatsblad n. 15) kan voor de jaren 1846 en 1847 de aanvang der groote of zoutharing-visscherij veertien dagen worden vervroegd, en mitsdien vergund, dat de netten voor het eerst worden uitgeworpen, om in volle zee haring te vissen, in den avond van den tienden juni, of van zondagnen dag vóór den vier en twintigsten dier maand, als door den Koning voor den aanvang der groote of zoutharing-visscherij in elk der opgemelde jaren zal worden bepaald.

Art. 2. Op de overtreding der door den Koning in voege voorgeschreven gemaakte bepaling, worden de straffen bij art. 26 der wet van den 12 maart 1818 (Staatsblad n. 15) vastgesteld, toepasselijk verklaard.

Na afloop der zitting hebben al de afdeelingen zich bezig gehouden met het eindonderzoek der voordragt tot uitvoering van werken aan de De- demasvaart.

Zitting van 2 Mei.

Nadat de zes wetsontwerpen tot verhooging der begrooting voor 1846 en 1847, ter sake van pen- sioenen (en welke ontwerpen een nitvloeisel zijn van het ontwerp bij de pensioenwet aangenomen beginsel, dat namelijk de pensioenen, welke op het algemeen burgerlijk pensioenfonds zijn aangenomen, van af 1 januari 1846 ten laste komen van den Staat en dus op de staatsbegrooting moeten gebragt worden,) met algemeene stemmen, en zonder discussie, waren aangenomen, werd aan de orde van den dag gesteld de beraadslaging over het wetsontwerp tot:

GELIJKSTELLING DER SCHEPEN ONDER RUS- SISCHE VLAG.

H. H. Exc. de ministers van financiën, buiten- landsche en binnenslandsche zaken waren ter ver- gadering tegenwoordig.

H. Ex. de minister van binnenslandsche zaken vraagt het woord en stelt voor om de beraadslaging over de schepen onder Russische vlag in comité- generaal te doen plaats hebben.

De heer Euzac vraagt het woord.

De voorzitter zegt, dat hij, gebruik makende van de bevoegdheid hem bij de grondwet verleend, de openbare vergadering opheft en gelast dat dezelve veranderd worde in comité generaal.

Daarin wordt al dadelijk gehandeld over de vraag: of de discussien al dan niet in comité zullen plaats hebben?

De woordenwisseling daarover onstaan, schijnt nog al een geruimen tijd te hebben voortgeduurd, ten slotte is het voorstel tot de behandeling van het onderwerp in comité aangenomen.

Daarna zijn de beraadslagingen in comité aange- vangen en ten einde gebragt.

Het ontwerp is aangenomen met 44 tegen 6 stemmen.

Het ontwerp omtrent de Landsdrukkerij is mede aangenomen met 37 tegen 11 stemmen.

Men meent stellig te weten, dat de heer Bruce, onmiddellijk na den afloop der tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, zal benoemd worden tot minister van binneul zaken.

Voorts zou bij de regering het voornemen bestaan, om bij de volgende zitting een ontwerp tot herziening der grondwet aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanbiedèn, echter alleen betreffende de artikelen over het stem- en kiesregt.

Hoewel dit berigt uit eene goede bron is voort- gevloeid en niet van waarschijnlijkheid ontbloot schijnt, deelen wij hetzelfde alleen bij wijze van ge- rucht mede.

LATERE BERIGTEN.

Te Madrid hebben eenige ongeregelheden plaats gehad, welke echter niet van eenig gewigt schijnen. Een aantal personen zijn niettemin in hechtenis genomen.

De tweede lezing der bill tot afschaffing der oude wetsbepalingen tegen de catholijken is in het engelsch Hoogerhuis zonder tegenspraak doorgegaan. Men kan dus dit wetsontwerp als door de lords aan- genomen beschouwen.

Het Lagerhuis heeft, ondanks den tegenstand van den minister, eene motie aangenomen, strek- kende tot schadeloosstelling der engelsche onder- danen, die in 1807 verliezen geleden hebben ten gevolge van het nemen der engelsche schepen door de Denen.

De heer Smith O'Brien, lid van het Lagerhuis, een der ijverigste voorstanders der herroepings acte, en die gehouden wordt voor den vermoedelijken opvolger van O'Connell, is, op hevel van den voorzitter van 't Lagerhuis in den Tower opgesloten, omdat hij geweigerd heeft deel te nemen aan de werkzaamheden der commissie, waartoe hij be- hoorde, en die belast was met het onderzoek der toe te stane spoorwegen.

Advertentien.

Dr. M. J. GODEFROI, is verhuisd van de Vughterstraat naar den Hoogensteenweg, bo- ven het Meubel-Magazijn van den heer P. HEYMANS.

De Nieuwe Markt te Son, valt in op woensdag den 13 Mei 1846. Daags na de Rooyische Markt.

EENE BIERBROUWERIJ

OP BILLIJKE VOORWAARDEN

te Huur.

In 1834 geheel nieuw gebouwd, met REEFL, TWEE ROERKUIJEN, PENS- PEN, IJELKUIP, TWEE KOELBAK- KEN van 19 en 11 ton, GEST-KELDER, MOUTERIJ, twee ZOLDERS, extra ruime KELDERS met 700 Vaten Bier en ver- dere tot eene met zorg ingerichte BROUWERIJ benoodigde vaste GEREEDSCHAPPEN; een nieuw gebouwd ACHTERHUIS of STAL voor 7 Paarden en 20 Koejen; daarbij (en in 1844 geheel nieuw met steen) gebouwd HEEKEN- HUIS voorzien van alle gemakken, met TOLN en BOUWLAND, te zamen circa een hunder- t, alles zeer aangenaam gelegen aan de Maas in het volkrijke dorp Liva, en alzo ter verzending buitengewoon goed gelegen. Gegadigden adresseren zich, brieven franco, in persoon bij den eigenaar H. VAN BAER, Apotheker te 's Bosch.

REGENTEN VAN HET R. K. WEESHUIS te Del- verlangen voor huine school eenen **Onder- meester** van dezelfde Godsdienst, be- zittende den 3den Rang. Kost en inwoning zal hem buiten het Gesticht verstrekt, het salaris naar bekwaamheden gerege- worden.

Belanghebbenden vervóegen zich, voorzien van de noodige getuigschrijven, persoonlijk bij de Regenten voornoemd, vóór of op den 15den Mei aanstaande.

Op Donderdag den 14 Mei 1846 des namiddags ten 6 ure, zal door het R. Kath. Kerk bestuur van Beuningen in tegenwoordigheid van den Heer Ingenieur van 's Rijks Water staat H. F. FIJNJE, ten huize van KLEYNE, bij de kerk aldaar worden besteed

Het bouwen van eene NIEUWE KERK,

voor de R. Kath. Gemeente van Beuningen met de Leverantie van al de benoodigde Ma- terialen; uitgenomen STEEN en KALK. Het Bestek en Teekeningen zullen van af Vrijd- den 1 Mei ten huize van T. KLEYNE, voe- rmal en een exemplaar van het Bestek bij VAN MEURS aan de Waal te Nijmegen in- zage liggen. Alle noodige inlichtingen te bekoimen bij den Wierw. Heer Pastoor van Beuningen, alsmede bij de Heeren Hoofd- ingenieur FERRAND te Arnhem, en ingemee- FIJNJE te Nijmegen. Voorts bij G. GRA- DUSSEN, Mr. Timmerman te Winssen.

Bij den Drukker en Uitgever dezes is van de Pers gekomen en bij de onderstaande korre- pondenten verkrijgbaar gesteld

EERSTE BUNDEL DER STUKKEN

BETREFFENDE

de zaak der uitbanning van Zijne Hoogwaardighe Mgr. J. GROOFF, Bisschop van Canea in part. infidel., Apostolischen Vicaris in Nederlandsch Indie, Pastoor te Ba- tavia etc., uit Nederlandsch India door Z. Exc. den Gouverneur-Generaal

neur-Generaal

BEZITZENDE:

1. KONINKLIJKE BESLUITEN.
2. IETS TER BEOORDEELING VAN EEN GEWELDDADIGE UITZETTING EN
3. TEGENSCHRIFT.

Voorkomende in de Noord-Brabander Nos. 4 en 48.

VEERTIG BLADZIJDEN DRUKS IN 8.

PREIS 1/20

De Correspondenten zijn de Heeren: HERMANS, te Wageningen; DARENS, te Arnhem; WA- DERS, te Zwalve; VAN ROSSUM, te Utrecht; LANG- HUYSEN, te Amsterdam; LANGENHUYSEN en ZWEEBOLD, te G. J. van Leeuwen, te Leyden; NIESTEN, te Dordrecht; VAN BALLE, te Rotterdam; BAAK, te Rotterdam; SOMMER, te Almelo.

Granmarkt

van 's HERTOGEN BOSCH, Vrijdag en Zaterdag en 2 Mei. ROGGE f. 6.50 / 7.25 / 7.85. BOEKWELT f. 8.50 / 9.50 / 10.50. HAVEN f. 2.85 / 3.50.

Beleg van Amsterdam.

Zaterdag 2 Mei ten vier ure. W. S. 2 1/2 pCt. 57 1/2; Nieuwe Cert. 3 pCt. 72. Dito 4 pCt. 92 1/2; Mandat. 167 1/2; Ardoinen 510 p. st. 20 1/2; Dito Coupons 19 1/2; Spanje Binn. 3 pCt. 3; Port te Lond 3 pCt. 58 1/2; Dito 4 pCt. 57 1/2; Mexik. 32. Gro. 22 1/2; Dito 21 1/2.

Correspondentie.

Het stuk getekend A. M. D. G. zal in volgend nummer opgenomen worden. Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.